

Brüssel, 1.8.2018
COM(2018) 568 final

2018/0299 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega muudetakse määrust (EL) nr 1316/2013 seoses Ühendkuningriigi liidust
väljaastumisega

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) poliitikas tunnustatakse üleeuroopalise transporditaristu arendamise strateegilist tähtsust liidu ühiskonna ja majanduse jaoks. Tähtajad on sätestatud ELi õigusaktides, mis käsitlevad põhivõrku (tuleb lõpetada 2030. aastaks) ja üldist võrku (2050. aastaks).

Põhivõrgukoridorid, nagu need on määratletud määruse nr 1316/2013 („Euroopa ühendamise rahastu määrus“)¹ I lisas, aitavad koordineerida põhivõrgu rakendamist. Koridoride puhul keskendutakse eri transpordiliikide integreerimisele, koostalitlusvõimele ja taristu kooskõlastatud arendamisele, eelkõige piiriülestes lõikudes ja kitsaskohtades. Liikmesriigid on kohustatud osalema põhivõrgukoridorides kooskõlas määruse (EL) nr 1315/2013² artikli 44 lõikega 1.

Ühendkuningriik on osa Põhjamere–Vahemere põhivõrgu koridorist (edaspidi „NSM koridor“). NSM koridor hõlmab Belfasti, Dublini ja Corki vahelisi ühendusi Iirimaa saarel ning Suurbritannias ühendusi Glasgow ja Edinburghi vahel põhjas kuni Folkestone'i ja Doverini riigi lõunaosas. Lisaks on Ühendkuningriigis asuvad lõigud ja sõlmpunktid esitatud NSM koridori käsitlevas tabelis „Eelnevalt kindlaksmääratud lõigud, sealhulgas projektid“.

29. märtsil 2017 esitas Ühendkuningriik Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohase teate oma kavatsuse kohta liidust välja astuda. See tähendab, et kui ratifitseeritud väljaastumislepingus³ ei kehtestata muud kuupäeva, lõpetatakse kõigi liidu esmaste ja teiseste õigusaktide kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes 30. märtsil 2019 („väljaastumiskuupäev“)⁴. Seejärel saab Ühendkuningriigist kolmas riik, ELi mittekuuluv riik.

Kui väljaastumislepingus ei sätestata üleminekukorda, lõpeb Ühendkuningriigi osalus NSM koridoris 30. märtsist 2019. Pärast seda ei osale Ühendkuningriigi ametiasutused ja sidusrühmad enam koridoriga seotud kohtumistel ja tegevuses.

Võttes arvesse Iirimaa ja Ühendkuningriigi majanduse omavahelist lõimitust ning Iirimaa geograafilist asukohta liidu äärealadel, mõjutab Ühendkuningriigi liidust väljaastumine Iirimaa märkimisväärselt. Ühendkuningriik on Iirimaa ja mandri vahelise transpordiühenduse jaoks esmatähis. Seega on vaja muuta NSMi koridori marsruudilõikude kooskõlastust, hoidmaks ära koridori tükeldamist kaheks eraldi osaks, nii et Iirimaa puuduks ühendus mandril asuvate ELi liikmesriikidega.

Lähimereveeteenused ja parvlaevateenused moodustavad Iirimaa jaoks suure osa Mandri-Euroopaga toimuvast kaubavahetusest. Lähimereveeteenused on oluline osa kolmandate

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL.

³ Väljaastumislepingu sõlmimise läbirääkimised Ühendkuningriigiga on praegu käimas.

⁴ Lisaks võib Euroopa Ülemkogu kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 50 lõikega 3 otsustada ühehäälselt kokkuleppel Ühendkuningriigiga, et aluslepingute kohaldamine lõpetatakse hilisemal kuupäeval.

riikidega Mandri-Euroopas asuvate transpordisõlmede kaudu peetavast kaubavahetusest, samas kui parvlaevateenuseid kasutatakse ka kaubavahetuses Ühendkuningriigiga.

Peamine vahend, mille abil lahendada Ühendkuningriigi liidust väljaastumisega kaasnevaid probleeme, on parandada transpordiühendusi Iirimaa saarel ja rahuldada suurenevaid kaubandusnõudeid Iirimaa sadamate kaudu.

Erinevalt paljudest koridoris asuvatest piirkondadest vajab Iirimaa pigem fiiderteenuseid kui avamere konteinerteenuseid, et oma sadamad üleilmse konteinervõrgustikuga ühendada, parandades nii ligipääsu põhisadamatele maismaalt ja meritsi (sh meremagistraalid), mis on samuti oluline samm koridoris suurema sidususe saavutamise poole.

Kavandatud määrusega kohandatakse NSMi koridori marsruudilõikude kooskõlastust, lisades uusi mereühendusi Iirimaa põhisadamate Dublini ja Corki ning NSMi koridori kuuluvate Belgia (Zeebrugge, Antwerpen) ja Madalmaade (Rotterdam) sadamate vahel. Määrus jõustuks kuupäeval, mil Euroopa ühendamise rahastu määrus enam Ühendkuningriigi suhtes ei kehti ja Ühendkuningriik ei ole enam osa NSMi koridorist.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas kehtivate õigusaktidega. Käesolevas ettepanekus ettenähtud muudatusi NSMi koridori marsruudilõikude kooskõlastuses saab arvesse võtta uue Euroopa ühendamise rahastu määruse ettepaneku koostamisel⁵.

- **Kooskõla liidu muude poliitikavaldkondadega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas nõukogu volitustega pidada Ühendkuningriigiga läbirääkimisi liidust väljaastumise üle.

2. **ÕIGUSLIK ALUS, SUBUSID JA PROPORTSIONAALSUS**

- **Õiguslik alus**

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping“) artikkel 172.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva korral)**

Kuna kavandatava õigusaktiga muudetakse liidu kehtiva õigusakti sisu, on seda võimalik saavutada üksnes liidu tasandil võetavate meetmetega.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanekut peetakse proportsionaalseks, kuna sellega nähakse ette vajalikud muudatused õigusaktides ja samal ajal ei minda kaugemale sellest, mida on vaja, et saavutada eesmärk tagada, et Iirimaa oleks Mandri-Euroopaga ühendatud pärast seda, kui Ühendkuningriik on liidust välja astunud.

- **Õigusakti valik**

Arvestades, et õigusaktiga muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust, on selle ainsaks sobivaks vormiks kavandatav muudatus.

⁵ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014 (COM/2018/438 final)

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsultatsioonid sidusrühmadega**

NSM koridori transpordivoogudega seotud probleeme, mis tulenevad Ühendkuningriigi liidust väljaastumisest, arutati liikmesriikide ja põhivõrgu koridori riikide sidusrühmadega peetud põhivõrgu koridori käsitleval kohtumisel TEN-T päevade raames 25. aprillil 2018.

Sidusrühmadel oli võimalus anda algatuse kohta tagasisidet ka Euroopa Komisjoni parema õigusloome portaali kaudu („Have your say“).

Tagasiside andmiseks ettenähtud ajavahemikus 28. juuni 2018–12. juuli 2018 saadi märkusi mitmelt sidusrühmalt, sealhulgas ettevõtjatelt, ettevõtjate ühendustelt ja ametiasutustelt. Põhjalikult hinnati kavatsust vaadata läbi NSMi koridori marsruudilõikude kooskõlastus. Märkused puudutasid enamjaolt neid mandril asuvaid sadamaid, millega Iirimaa peaks olema ühendatud. Tagasisidet võeti ettepaneku koostamisel arvesse.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata.

- **Mõjuhinnang**

Kooskõlas parema õigusloome suunistega ei ole kavandatud meetme olemuse tõttu mõju hindamist ette nähtud. Muid oluliselt erinevaid poliitikavariante ei ole. Kavandatud meede on ainus edasiviiv poliitikavariant selle tagamiseks, et kõigi Põhjamere–Vahemere koridori osade vahel säiliks ühendus pärast Ühendkuningriigi liidust väljaastumist.

Meede aitab säilitada transpordikoridori terviklikkust ning tagada Iirimaa ja Mandri-Euroopa vahel tõeliselt toimiva ja jätkusuutliku transpordiühenduse. Meetmega rõhutatakse mereühenduste olulisust Ühendkuningriigi liidust lahkumisega kaasnevate probleemide lahendamisel, kuna need mõjutaks negatiivselt ka kõiki teisi NSM koridoris osalevaid riike seoses infrastruktuuri kavandamise ja sellesse tehtavate investeeringutega.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset.

4. MÕJU EELARVELE

Ei kohaldata.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelvalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ei kohaldata.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EL) nr 1316/2013 seoses Ühendkuningriigi liidust
väljaastumisega**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 172,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) 29. märtsil 2017 teatas Ühendkuningriik Euroopa Liidu lepingu artikli 50 alusel Euroopa Ülemkogule oma kavatsusest liidust lahkuda. See tähendab, et kui väljaastumislepingus ei sätestata muud kuupäeva või kui Euroopa Ülemkogu kokkuleppel Ühendkuningriigiga ei lepi ühehäälselt kokku uues kuupäevas, kaotab liidu õigus Ühendkuningriigi suhtes kehtivuse alates 30. märtsist 2019. Pärast seda saab Ühendkuningriigist kolmas riik.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1316/2013³ kehtestati liidu rahastamisvahend Euroopa ühendamise rahastu. Euroopa ühendamise rahastu eesmärk on võimaldada üleeuroopaliste võrkude poliitika raames ette valmistada ja rakendada transpordi-, telekommunikatsiooni- ja energiasektorite ühishuviprojekte.
- (3) Määruse (EL) nr 1316/2013 I lisa I osas on üheksa põhivõrgukoridori loetelu. Põhivõrgukoridorid on põhivõrgu kooskõlastatud kasutamist lihtsustavad vahendid. Põhivõrgukoridorid peaksid parandama parema territoriaalse koostöö kaudu põhivõrgu sidusust, aitama saavutada laiemaid transpordipoliitika eesmärgesid ning hõlbustama eri transpordiliikide koostalitlusvõimet, omavahelist integreerimist ja ühendvedusid.
- (4) Ühendkuningriik on osa Põhjamere–Vahemere põhivõrgu koridorist, mis hõlmab Belfasti, Dublini ja Corki vahelisi ühendusi Iirimaa saarel ning Suurbritannias ühendusi Glasgow ja Edinburghi vahel põhjas kuni Folkestone'i ja Doverini riigi lõunaosas. Ühendkuningriigis asuvad lõigud ja sõlmpunktid on esitatud määruse (EL)

¹ ELT C , , lk .

² ELT C , , lk .

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010 (ELT L 348, 20.12.2013, lk 129).

nr 1316/2013 I lisa I osas olevas põhivõrgukoridoride tabelis „Eelnevalt kindlaksmääratud lõigud, sealhulgas projektid“.

- (5) Võttes arvesse Ühendkuningriigi liidust väljaastumist, kaotavad Põhjamere–Vahemere põhivõrgu koridori Ühendkuningriigiga seotud marsruudilõigud ning selle Ühendkuningriigis asuvad lõigud ja sõlmpunktid, mis on loetletud tabelis „Eelnevalt kindlaksmääratud lõigud, sealhulgas projektid“, kehtivuse ega tekita enam õiguslikke tagajärgi alates päevast, mil määruse (EL) nr 1316/2013 kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes lõpetatakse.
- (6) Vältimaks Põhjamere–Vahemere põhivõrgu koridori kaheks eraldi ja omavahel ühendamata osaks jaotamist ning Iirimaa ja Mandri-Euroopa vahelise ühenduse tagamiseks peaks Põhjamere–Vahemere põhivõrgu koridor hõlmama mereühendust Iirimaa põhisadamate ning Belgia ja Madalmaade põhisadamate vahel.
- (7) Iirimaa ja teiste Põhjamere–Vahemere põhivõrgu koridoris osalevate liikmesriikide vahelise ühenduse tagamine on äärmiselt oluline käimasolevate ja tulevaste taristuinvesteeringute jaoks ning õigusselguse ja -kindluse tagamiseks taristute planeerimisel.
- (8) Käesolevat määrust tuleks kohaldada alates järgmisest päevast, kui määrust (EL) nr 1316/2013 enam Ühendkuningriigi suhtes ei kohaldata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 1316/2013 I lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates järgmisest päevast, kui määrust (EL) nr 1316/2013 enam Ühendkuningriigi suhtes ei kohaldata.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja